

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Ab Alexandro VII. Ad Clementem X.

Luxemburgi, MDCCXLII.

VI. Constitutio super Reformatione Jurisdictionis Tribunalis Burgi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74833](#)

Laurentii S. Chrisogoni Imperialis. Angelus Clannellonus Laicus Reatinus, Giberti Sanctorum Joannis, & Pauli Borromei. Julius Guascus Clericus Romanus Marcelli S. Stephani in Monte Cælio Sanctacrucii. Joannes Baptista Buccata Clericus Bergomen. Joannis Baptiste Sancti Marcelli Spadæ. Angelus Vignatus Laicus Lodegianus, Francisci S. Mariae in Via Albici. Franciscus Horatius Speculus Clericus Romanus, Octavii Sanctæ Cæciliae de Aquaviva, Antonius Theodosius Senensis Clericus, Flavii S. Mariae de Populo Chiffi. Thomas Claudio Clericus Conjugatus Pergulen. Scipionis S. Sabinae Delcii. Franciscus Salundocius Clericus Florentin. Hieronymi Sanctæ Agnetis extra mœnia Farnesii, Michael Bizzottus Sacerdos Canonicus Ecclesiæ Collegiatæ Sanctorum Paulini, & Donati Lucen. Hieronymi S. Hieronymi Illycorum Bonif. Hieronymus Piccolomineus Clericus Senen. Antonii S. Augustini Bichii. Dominicus Venantius Clericus Nepen. Petri S. Calixti Vidoni. Hieronymus de Dominicis Sacerdos Bellforti Camerinen. Diœc. Gregorii S. Thomæ in Parione Barbarici. Franciscus Antonius Scarinclus Clericus Romanus, Hieronymi SS. Marcellini, & Petri Boncompagni: Hieronymus Mucciolus Clericus Pisauren. Alphonsi S. Crucis in Hierusalem Litte. Joseph Fiduciis Clericus de Monte Pulciano, Neri Sanctorum Nerei, & Achillei Corfini. Philippus Arfentus Laicus à Civitate Vetere, Caroli S. Anastasi Bonelli. Ludovicus Gabutius Sacerdos Ammanus, Cœlii S. Petri in Monte Aureo Piccolominei. Joannes Antonius Fiduciis Clericus Conjugatus de Monte Pulciano, Caroli S. Susanna Carafæ: Dominicus Minutius Sacerdos à Montalbotto Senogallien. Diœc. Paluti Sanctorum duodecim Apostolorum Palutii Albertonii. Petrus Franciscus Jandinus Sacerdos Forolivien. Cœfarii S. Joannis arte Portam Latinam Rasponi. Lelius Bertonus Clericus Rolan. Nicolai S. Mariae Transponitiae Comitibus. Comes Fabritius Torglionus Clericus Anconitan. Jacobi S. Mariae de Pace Nini Petrus Valtronius Monsavinien. J. U. D. Clericus Diœc. Aretin. Etruria, Caroli Roberti Victorii. Julius Puttius Sacerdos à Spetia Diœc. Sarfanen. Julii Spinulae. Abbas Didacus Tabafus Diœc. Sulmonen. Junici S. Clementis Caraccioli. Thomas Berterra Clericus à Saxoferrato, Joannis Delphini. Julius Florinus Regien. Conjugatus, Rinaldi S. Nicolai in Carceri Tulliano Estenfis. Camillus Cerronius Canonicus Cathedralis Ferrarien. Joannis Stephani S. Agathæ Donghi. Adrianus Corromanus Clericus Conjugatus Perusini Pauli Emili S. Mariae in Cofmedin Rondinini. Marcus Mellinus Romanus Clericus Conjugatus Francisci S. Mariae in Viatala Maidaclimi. Joseph Danzaert de Beveren. Clericus Flandren. Frederici S. Cœfarii de Hassia. Antonius Comes Clericus Camerinen. Caroli S. Angeli in foro Piscium Barbarini. Petrus Carolus Capellettus Clericus Conjugatus Reatinus, Caroli Sancti Eustachii Pi. Franciscus Gentilicus Clericus Lauretanæ Diœc. Caroli S. Eustachii Gualterii. Antonius Favonius Canonicus Cathedralis S. Severini, Decii S. Adriani Azzolini. Hieronymus Valentinus Sacerdos Horten. Odoardi SS. Cosmæ, & Damiani Vecchiarelli. Dominicus Rancorius Laicus Ferrarien. Jacobi S. Mariae in Aquiro Franconi. Gasparus Plantandus Clericus Romanus, Francisci Mariae SS. Viti, & Modestii Mancini. Joannes Hieronymus Rosolinus J. U. D. Romconus, Angeli Sancti Georgii ad velum aureum Celsi. Anibal Benignus Clericus Camerinen. Pauli S. Mariae de Scala Sabelli Peretti. Pafcasius de Forneris Gallus Marsicen. Clericus Conjugatus, Ludovici de Vandome Diaconorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ nuncupatorum.

Constitutio super Reformatione Jurisdictionis Tribunalis Burgi.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

ANNO
1667.

VI.

Edita An. D.
1667.

Exordium.

In hoc primo Nostri Pontificatus ingressu, id à Nobis nostri munera minifterium exigit, ut in remotos aequè, ac proximos paternæ charitatis officium extendatur, nulli tamen invidiosum fore credimus, si à dilectis filiis Almae Urbis nostræ habitatoribus, iisque potissimum, qui illius Regionem Burgi vocabulo nuncupatam nostro Vaticano Palatio propinquam sub oculis ferè nostris inhabitant, nostra beneficentia initium capere compicatur.

§. 1. Propterè cum fœl. rec. Julius Papa III. Prædecessor noster per suas sub Annulo Piscatoris die 22. Febr. anni 1550. Pontificatus sui Primo expeditas literas Gubernatori utriusque Burgi S. Petri privatim, & particularem Jurisdictionem civilem, & criminalem, merumque & mixtum Imperium, ac gladii potestate concesserit, cum facultate deputandi Judices, Procuratorem Fiscalem, Notarios, & Exequatores, eaque Jurisdicitione postmodum à nonnullis ex Prædecessoribus nostris, in similium Gubernatorum electione, per alias eorum literas sub plumbo, seu Annulo Piscatoris, ut præfertur, expeditas, renovata, & declarata, & forsan consuetudine ampliata extiterit.

§. 2. Nos considerantes quod multa etiam ab initio maturè discussa, & ad optimum finem instituta tractu temporis diversimodè regenda, & gubernanda sunt, experientia, & successiva rerum mutatione sic docentibus, certioresque insuper facti, quod eidem Burgi Tribunalis pro congrua Officialium ejusdem sustentatione non aliter provisum sit, quam ex taxis majoribus, & gravioribus excedentibus taxas aliorum Tribunalium, & præcipue Gubernii Urbis: atque hinc dispendia, & querimoniae oriantur, illorum, quorum beneficio erexitur fuit; Quodque ex Tribunalium multiplicitate frequenter contentiones super jurisdictione insurgunt, necnon inter se se discrepantes processus, que omnia & Reis molestias aggravant, & caufarum expeditioni impedimento sunt.

§. 3. Proinde subditorum nostrorum commodo, & recto Justitiae cursui consulentes, nonnullorum Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium ed hoc à nobis specialiter deputatorum desuper auditis sententiis; hac nostra perpetuò valitura Constitutione præfatam Julii, aliaque quacumque Prædecessorum nostrorum Constitutiones, ac literas (quarum tenores hic pro expressis, & insertis haberi volumus) ut præferetur emanatas, in ea tantum parte, cui haec nostra Constitutio adversatur, revocamus, & annulamus, quas tamen in reliquis in suo robore permanere volumus; Et in futurum dilectum filium nunc, & pro tempore existentem Almae Urbis nostræ Gubernatorem ejusdem Burgi Vicegubernatorem privatè pro causis civilibus, criminalibus, & mixtis, cum omnibus facultatibus sibi in aliis dictæ Urbis Regionibus, etiam vigore litterarum, seu Chirographorum de quibus specialis, seu specialissima mentio habenda foret, competentibus, per præfentes deputamus, ac deputatum esse volumus, & decernimus; Ita quod pro Burgi causis hujusmodi nobis, successoribusque nostris tantum, & non aliis rationem reddere, aut parere teneatur. Et cum jam ex speciali nostro Chirographo indemnitati possessoris officii Notariatus d. Burgi consultum sit, mandamus eidem

Causas do-
cet Clem.
IX cur ad
reformatio-
nem proce-
dat.

Guber-

Gubernatori, Vicegovernatori, ut præfertur deputato, quatenus pro exercito Jurisdictionis Burgi hujusmodi eisdem Judicibus, Exequotoribus, carcerumque Custodibus, quibus in gubernio Urbis utitur, ac iis Notariis, qui de mandato nostro pro prædictis causis ejusdem Burgi deputati fuerint, utatur, & ab omnibus supradictis, aliisque Officialibus in eisdem causis civilibus, criminalibus, & mixtis, Urbis gubernii taxes servari faciat.

Jubet Edicta Gubernatoris Urbis, ab habitatoribus Burgi observari.

§. 4. Declaramus, quod Edicta, Decreta, Sententiae, & Acta, quæ ab ejusdem Urbis Gubernatore, sive ejus Locum tenentibus, aliisque Officialibus pro tempore emanabunt, in Burgo, & ab ejus habitatoribus (vigore Jurisdictionis, quam nos eidem Urbis Gubernatori, uti Vicegovernatori Burgi, per præsentes tribuum) observari debeant, etiam in edictis, decretis, sententiis, aliisque actis prædictis talis titulus non exprimatur, ac Locumtenentes, Substitutos, Exequatores, aliosque Officiales pro gubernio dictæ Urbis deputatos eo ipso, etiam pro eisdem causis Burgi deputatos esse, & censeri debere, privativam tamen Notario tam criminali, quam civili, ac Mandatario pro causis ad dictam Regionem Burgi pertinentibus deputandis reservantes.

§. 5. Injungentes eidem Urbis Gubernatori, ut omnes scripturas, omniaque acta usque in præsens in officio Burgi extantes, & extantia ad officium gubernii Urbis aportari, illasque, & illa, prout causas civiles, aut criminales concernunt, Notariis civilibus, & criminalibus pro causis Burgi deputandis separatis, & respectivè consignari faciat, prævio tamen illarum & illorum Inventario, ad hoc ut de eisdem ratione reddere tencantur.

§. 6. Recursum autem in civilibus causis Burgi, Cameræ nostræ Apostolicæ Generali Auditori prout antea competit, referimus.

§. 7. Injungimus prætereà eidem Urbis pro tempore Gubernatori, ut in Burgo pro bono ipsius gubernio, & Incolarum securitate tot Birruarios sub uno vigili Conductore, quot sibi prudenter prævia suaferit, & exegerit necessitas, morari caret.

§. 8. Declarantes etiam in locis, & causis civilibus, & criminalibus, & mixtis, in quibus Burgi Judex jurisdictionem privativam habebat, nullam deinceps jurisdictionem acquirere, seu exercere posse à Tribunalia, Judices, & Exequatores Urbis, quæ, & qui ante presentem emanationem in eisdem eam non exercabant, Volentes, ut supra dictum est, quod præfata jurisdictione Urbis tantum Gubernatori, tanquam Burgi Vicegovernatori, ejusque Curiæ privative concessa censeatur. Quodque in reliquis, iis tantum exceptis, de quibus in præsentibus dispositum est, Burgi Gubernatori nobis, successoribusque nostris pro tempore pariter eligendo, eodem prærogativa honores, emolumenta, etiam ex peenis, confiscationibus, ac Notariorum, & Mandatiorum responsionibus provenientia, commodaque omnia remaneant, quibus Burgi Gubernatores, qui pro tempore fuerint, haec tenus fructi sunt, & frui consueverunt. Cum Burgi gubernium nequaquam extingue, seu supprimere, sed tantummodo normam, & quibus ministris illud regendum, & administrandum sit, præscribere intendamus.

§. 9. Verum quia Conclavis Gubernator in Burgo Jurisdictionem exercere solitus est; Volumus, & ordinamus, quod idem Conclavis Gubernator à Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Collegio pro tempore eligendus Sede Apostolica vacante in eodem Burgo, hoc est, in situ, qui à Burgi incensibus includitur, & à flumine prope portam S. Spiritus incipiendoad Portam Equitum levissimaturæ, ad portam Fabricam, & deinde ad Portam Angelicam, & portam Castelli, vulgo nuncupatam ad Pontem usque S. Angeli

inclusivè decurrit, comprehensis ex parte Burgi ripis fluminis, carumque annexis, candem jurisdictionem civilem, & criminalem, merumque & mixtum Imperium habeat, prout in præteritis Sedis prædictæ vacationibus habebat; sed in aliis locis extrâ Burgi incensia hujusmodi remanentibus, in quibus Burgi Judex jurisdictionem privativam exercebat, candem Urbis Gubernator prædictus, tanquam Burgi Vicegovernator, tam plena, quam vacante Sede hujusmodi exerceat. Declaramus insuper, quod jurisdictione præfata Conclavis Gubernatori concessa, causas tantum comprehendit, quæ post ejus electionem incepint, relictis aliis, quæ ante ejus electionem hujusmodi inchoatae fuerint, absque ulla suspensione, & impedimento, dictæ Urbis Gubernatori, ad quem & illæ devolvastrur, quas prædictus Conclavis Gubernator, antequam expirat ejus jurisdictione, quam nos initio sequentis post Summi Pontificis electionem die terminare decernimus, absolvere non potuerit.

§. 10. Volumus etiam, quod pro dicta jurisdictione exercenda Conclavis Gubernator in causis criminalibus deputet unum ex substitutis Locumtenentibus in Urbis gubernio, pro causis vero civilibus civilem Gubernatoris Urbis Locumtenentem, & in utrque causis. Exequitoribus Gubernatoris Urbis utatur, Notarioque, & respectivè Mandatariorum assumat illæ, per quos acta, & civiles, ac criminales causa Burgi respectivè in futurum agentur, & ab omnibus servari omnino curet taxas, quibus utitur Urbis Gubernator, cui strictè præcipimus, & mandamus, ut cosdem Locumtenentes, Notaries, & Executores, & alios ministros necessarios Gubernatori Conclavis promptè, & sine difficultate subministret.

§. 11. Mandamus insuper Custodibus qualunque Urbis carcerum, quod recipiant, custodiā, & relaxent delinquentes ad eorum carceres transmissos à Tribunalis gubernii Conclavis juxta illius Gubernatoris ordinaciones, & mandata; Dantes facultatem eidem Gubernatori Conclavis mittendi ejus Locumtenentem criminalem, & Ministros ad actus opportunos faciendo, pro causis ad eum spectantibus, ad quoscumque carceres, & alia loca Urbis, ubicumque opus fuerit.

§. 12. Denique committimus dilecto filio nostro, & Cameræ nostræ Apostolicæ præfatae Generali Thesaurario, ut pro cadem Camera vendat, seu vendere faciat domum, seu domos, quæ antea pro Officialibus Burgi, & carceribus ejusdem Tribunalis inserviebant, & venditione facta pretium recipiat, sive, si ipsi ita videbitur, eas ad usum privatuarum domorum reducendas locet, locandasque curet; cui prouide necessariam, & opportunam facultatem concedimus.

§. 13. Decernentes præsentes litteras semper, & perpetuò validas, & efficaces existere, & fore, suofque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere debere, nec eas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut alis contraria dispositionibus, & Cancelleriaræ Apostolicæ Regulis editis, & edendis comprehendendi, nec per eas revocatas esse, aut fore, vel censeri posse, sed quoties eas comprehendendi, aut revocari contigerit, toties ex nunc, prout ex tunc in pristinum statum restitutas, & de novo concessas esse; Sicque & non aliter per quocumque Judices Ordinarios, vel Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac Palati nostri Apostolici, & dictæ Cameræ Audtores, sublata eis, & coram cuiilibet quavis alter judicandi, & interpretandi facultate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 14. Non obstantibus quatenus opus sit, nostra, & Cancelleriaræ præfatae Regula, de jure quæ-

Venditionem donum pro Officialibus Burgi, & Carceribus Thesaurario Cameræ commitit.

Contrariis derogat.

sito non tollendo, ac prædicta Julii Tertii, aliisque Prædecessorum hujusmodi Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Tribunalis Burgi, & Urbis hujusmodi, quatenus in aliquo obstant, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, flatutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum forsitan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si alias pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & invidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expreffio habent, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi: ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inseriti forent, cedem præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & inseritis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat harum serie derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 15. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostrarum revocationis, annullationis, voluntatis, deputationis, mandati, injunctionis, reservationis, declarationis, intentionis, commissionis, concessionis, ordinatiois, derogationis, & decreti infringere, vel ei aufu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotens Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ 1667. Kal. Septemb. Pontificatus nostri Anno primo.

Anno à Nativitate D. N. Jesu Christi millefimo sexcentesimo sexagesimo septimo, Indictione quinta, die vero vigesima octava Septembbris, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Clementis Divina Providentia Papa noni, Anno primo. Supradicte litteræ affixa, & publicata fuerunt ad Valvas Curie, & in aie Campi Flora, ac in aliis locis solitis, & consuetis Urbis, per me Franciscum Perinum Sanctiss. D. N. Papæ Curs. Jo. Jacobus Pelliccia Mag. Curs.

VII.

Confirmatio quorundam Decretorum editorum in Capitulo Generali Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci Cappuccinorum.

C L E M E N S P A P A I X .

Ad perpetuam rei memoriam.

Debitum Pastoralis Officii, quo Ecclesiæ Catholice regimini divina dïpositione præsidemus, exigit, ut paternam Christi fidelium divinis obsequiis sub suavis archoris Religionis jugo manipulatorum uberesque honorum operum fructus benedicente Domino proferre jugiter fatigantur curam gerentes, illi qua pro felici prosperoque eorum regime provide confituta esse noscuntur, ut firma atque illibata persistant Apostolici munimini patrocinio roboremus.

§. 1. Exposuit siquidem nobis nuper dilectus filius noster Hieronymus S.R. E. Presbyter Cardinalis Farnesius nuncupatus, Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Cappuccinorum nuncupatorum, apud nos, & Sedem A postolicam protector, quod in nupero Capitulo Generali d. Ordinis eum consensu, & approbatione omnium Vocalium in eo congregatorum facta, & stabilita fuerunt pro felici ejusdem Ordinis gubernio decreta, seu capitula tenoris qui sequitur, videlicet.

§. 2. Primò. Cum non possit Pater Generalis completere totam Religionis visitationem decursu

sexennii expedit differre officium Generalatum usque ad septennium: & quod si durante septenario, non completa visitatione, decadat, primus Diffinitor sub nomine Vicarii Generalis perficiat visitationem, & maneat in officio usque ad complementum dicti septennii, ipso autem impedimento, vel non valente, succedat alius Diffinitor gradatim juxta Constitutiones. Secundo. Cum Capitula Provincialia modo sint annualia, expedit, ut in posterum sicut tantum de triennio & singulis annis sicut Congregatio intermedia, in qua subrogentur novi Guardiani, illis, qui tempus jam compleverunt. Sicut etiam illis, qui licet tempus non compleverint, minus tamen apti reputabuntur: in eadem etiam sicut Syndicatus Procuratoris Provincialis per quatuor Diffinitores, ad hoc specialiter in hoc Diffinitorio congregandos, ubi dicat suam culpam, confignet, & deponat sigilla in signum humilitatis, quamvis ipse non sit depositus, salva tamen facultate Patri Generali convocandi prædicta Capitula occasione sue Visitationis, vel alias, si & quando judicaverit necessarium. Tertiò. Procurator Generalis non concurrat ad Generalatum in Capitulo in posterum celebrandis dumtaxat. Quartò. Diffinitores actuales in posterum (durante eorum officio) non possint eligi in Guardianos; habebunt tamen vocem in Capitulo Provinciali, dum aucta sint Diffinitores, vel Custodes ad Capitulum Generale, etiam si non concurrant ad Discretatum. Exprovincialis vero post annum poterit eligi in Guardianum juxta Constitutiones. Quintò. Diffinitores completo Diffinitoriatus officio nullam habeant præcedentiam, sed illum tantum locum obtineant, qui ipsis non ex officio jam completo, sed ex antiquitate professionis debetur. Sextò. Patres Generales, & Provincialies completo eorum officio, sedent (durante Capitulo,) in ultimo loco Sacerdotum, & per aliquot dies ablant utensilia, similiter in Processionibus, que sunt durante Capitulo, occupent ultimum locum Sacerdotum. Septimò. Guardiani tempore Adventus nullo modo concionentur extra locum suæ Guardianiæ, quod etiam servetur tempore Quadragesimæ, nisi agatur de Concionatoribus infibibus, vel urgens necessitas fuerit. P. Generali eos in casibus particularibus dispensandi, & tunc idem Generalis provideat Conventui de Vicario gravi & idoneo. Concionatores vero prædicti non mittantur nisi ad Provincialias, & loca viciniora. Octavò. Non prædicens Lector tempore Quadragesimæ, sed per totum anni cursum lectiōibus incumbant. Studentes non mutentur in aliam ab alia familia, in qua student: Nulli concedatur Lector particularis: studcane per septennium integrum, super quibus dispensari non possit. Nonò. Concionatores non concionentur extra suas Provincialias, nisi sint Prædicatores insignes, & concionari debeant in Cathedralibus, seu aliis conspicuis Ecclesiis. Decimò. Confessores non admittantur ad audiendas confessiones Fratrum, & Lectores ad lecturam, nisi approbati fuerint prævio rigoroso examine, ac per vota secreta examinatorum. Undecimò. Diffinitores Generales resident Romæ, quibus pro urgentibus, & gravioribus negotiis Religionis fit communis commissio Generalis facta Patri Procuratori Generali à P. Generali: ita ut procedant insimil, & conjunctim usque ad Capitulum Generale, in quo singuli habebunt vocem electivam tanquam unus ex Custodibus suarum Provincialium. Duodecimò. Provincialies qui nondum compleverunt triennium, durent donec compleant. Oratio mentalis quæ tempore aestivo siebat post meridiem, sicut mane ad Primam, Hieronymus Cardinalis Farnesius Protector, Fr. Fortunatus Minister Generalis, Fr. Bonaventura à Recinetto Procurator Generalis. Fr. Aloysius à Verona Diffinitor Generalis, Fr. Lucas Maringuis Diffinitor Generalis. Fr. Franciscus de Xeres Diffinitor

Edita An. D.
1667.

Exordium.

Causa ap-
probacionis
decretorum.

Decreta
referuntur.